

VILÁG OSSZÁG

Kolozsvár
1946 február 8

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGÁR

Péntek
III. évfolyam, 30. szám

Egyetemünk megnyitása elé

Pár nap választ el a Bolyai Tudományegyetem megnyitásától. Előtte fekszik a lényeg és valami sajátos szorongó érzés az elkövetkező napokra és az ünnepi előkészületek izgatottságának érzése. Van ebben az érdeklődés a történelmi lépés tudatának, hogy a két népe végre szabadon, egyszerre járjon meg legfelsőbb iskolájának, szellemi értékei, hagyományai legfőbb örökségét kapják. De van ebben része a kisebbségi emlékeink is, amikor magyar egyetemről beszélünk, s az Anghelescu-rendszer sovén roszkó vizsgái következtében, e sorok írója, más társával együtt, felsőbb tanulmányai folytatására idegenbe kényszerült. S ma déli déli emlékeknek is, amikor a szász Antal- és Antonescu-vasgárdista uralom kőszekoláinkat és elemi iskoláinkat is sorra zárták be.

Aki nem a pártfogó hatalom napos oldalán állt fel, jobban meg tudja becsülni, ami az ő számára időtálló érték, amit saját kezük épít, amit nem ilyen vagy olyan idegen szándék, hanem az itt élő népek közös, demokratikus szervei egy jobb jövő megvalósítására hoznak létre. Jobban meg tudja becsülni és nem játszik szerencsétlenséget vele, a tegnap még a magyar fasizta uralom kegyelben sütkérező, hoppón maradt kollégák vezényszavára.

A huszonkét évig a felsőbb tudományok anyanyelvén való ápolását megfosztott erdélyi magyarság négy évre visszanyerte. Szakérdejlényben a „Ferenc József Tudományegyetem”, de a maradt közszellembe ojtott fasizta mérgekverés mind súlyosabb teherfélével. Most végre a Magyar Népi Szövetség, a romániai demokrata erők és a Groza-kormány erőfeszítéséből a román egyetemmel egyszerre nyithatja meg a nagy erdélyi magyar tudósokról, Bolyairól elnevezett egyetemet.

Ugye az, amely a haladó magyar tudomány és az erdélyi szabadsághagyományok ápolásának kettős feladatára hivatott. Az egyetem, tehát a demokratikus követelmények szempontjából nagy lehetőségek tere. Erthető tehát várakozásunk, amivel a múlt század elejé tekintünk. Hogy megfelelően annak az eszménynek, amit népünk felhalmozott dolgozó rétegei s a béklyóiból szabadult hajadó szellemiség táplál vele szemben. Hogy megfelelően annak a feladatának, amit az itt lakó népek életében a termékeny baráti együttműködés terén reálháral.

Hogy vannak-e gyöngéi? Bizonyára. Hiszen a kezdet kezdetén álló demokráciánk csak a reakció eszélyeivel szembeálló állandó küzdelemben, a közélet állandó tisztogatásával képes megélni, tovább fejleszteni önmagát.

Készség, kivül azonban nekünk nemcsak demokrácia egyetemét, hanem egyáltalában egyetemet, magyar egyetemet is kellett építenünk, amit a román reakció sovén szempontokból, a magyar reakció pedig a demokrácia rendszer iránti gyűlöletből, annak kompromittálására igyekezett elgáncsolni. Tehát ha létrejött, kétszeres eredménye az erdélyi elszakadásunknak, felelősségérzetünknek és a testvér román demokrácia segítő szándékának. Ezután pedig már kétszeres kötelet fordíthatunk arra, hogy a meglévő egyetem valójában a mi egyetemünk, a nép egyeteme, az erdélyi magyar demokrácia egyeteme legyen.

A bölcsészeti, nyelv- és történettudományi kar, tehát az egyetem leginkább ideológiailag, az eszményvilágát legjobban visszatükrözőítő

Tildy Zoltán magyar köztársasági elnököt táviratban üdvözölte a Romániai Magyar Népi Szövetség

KOLOZSVAR, február 6. Kurkó Gyárfás, a Magyar Népi Szövetség országos elnöke, visszaérkezve vidéki körútjáról, a mai nap folyamán végrehajtóbizottsági ülésen számolt be a tapasztaltakról. Beszámolója előtt meleg szavakkal méltatta a magyar köztársaság kiküldetését és a köztársasági elnök megválasztását. A végrehajtóbizottság nevében Kurkó Gyárfás a mai napon táviratban üdvözölte Tildy Zoltán köztársasági elnököt megválasztása alkalmából.

A távirat szövege a következő:

TILDY ZOLTÁN KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK URNAK

BUDAPEST.

A magyar demokrácia évszázados vágyának teljesülése alkalmából a Romániai Magyar Népi Szövetség nevében üdvözöljük elnök urat s annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy a Magyar Köztársaság egyik oszlopa lesz a demokrácia békének és kezessége a román és a magyar nép teljes demokratikus együttműködésének.

KURKÓ GYÁRFÁS,
a Romániai Magyar Népi Szövetség elnöke.

Hamarosan befejeződik az Egyesült Nemzetek ülészsaka

A francia kormány tartandó engedélyt adott az emigráns spanyol kormány fejének

SPAARK

LONDON, február 6. Az Egyesült Nemzetek első közgyűlése befejezéséhez közeledik. Ezt jelzi az a tény is, hogy VI. György angol királynak a kiküldött tiszteletére adandó bankettjét az eredetileg megjelölt február 12-ike helyett már szombaton, 9-én megtartják.

A közgyűlés Lie norvég külügyminiszter föltöktrá választásával megoldotta az egyik leg sürgetőbb kérdés. Még egy ilyen fontos szervezeti jellegű intézkedést kell azonban felozlása előtt fogamatosítani: meg kell határozni az Egyesült Nemzetek állandó székhelyét. A Stefan Gavrilovic-vezette jelölőbizottság, mely Amerikában bejárta a kiszemelt helyeket, meglepetészerűen nem a Hyde-parkot, hanem a Newyorktól mintegy ötven kilométerre lévő Stanford városkát javasolta a szervezet székhelyéül.

Ujabb jelentések szerint azonban a városka lakosai tiltakoztak ez ellen a javaslat ellen, arra hivatkozva, hogy az Egyesült Nemzetek számára felállítandó épületek több mint ötezer kisember házának lebontását követelnék meg.

Spaak, az első közgyűlés elnöke, kijelentette, hogy a következő ülészsakot az eredeti üdvözlőtől eltérően nem áprilisban, hanem

csak ez év szeptember 3-án kezdik meg. A békekonzferencia azonban az Olaszországgal, Romániával, Magyarországgal, Bulgáriával és Finnországgal kötendő béke végleges megszervezésére még május elején összeül.

Az Egyesült Nemzetek bizottságai és albizottságai közül néhány nem fejezi be munkáját a közgyűlés végeztével. Így a bizottsági tanácsnak kedd esti eredménytelen ülése után meg kell oldania a görög problémát, s azután tárgyalnia kell még a jávai helyzetre vonatkozó szovjetukrán jegyzéket, majd az angol és francia csapatok azonnali kivonását kérő szírjai és libanoni jegyzéket is.

A katonai vezérkari bizottság is együttmarad minden bizonnyal, annál is inkább, mivel a szovjet tábornokok Londonba érkezése után csak kétden tartotta meg első ülését Moor angol teugernagy elnökletével. Ennek a bizottságnak valamennyi ülése a nyilvánosság teljes kizárásával történik.

Végül ki kell még emelni a gyámsági bizottság keddi ülését, melyen felszólították a megbízások területet igazgató hatalmakat, hogy legkésőbb az ezévi ülészak második felében terjesszék elő a gyámsági rendszer bevezetésére vonatkozó tervüket.

Haladást értek el a szovjet és angol álláspont összeegyeztetése terén

LONDON, február 6. (Radior) Az angol kormány mai minisztertanácsa előtt Bevin rövid megbeszélést folytatott Visinszkivel. A biztonsági tanács több tagja fordult kormányához újabb utasításokért. Remélik,

hogy sikerült hajadást elérni a szovjet és angol álláspontok összeegyeztetése terén. A tanácsülés előtt az öt Nagy képviselő újabb nemhivatalos megbeszélést tartanak.

Tito tábornagy Trieszt Jugoszláviához való csatolását kéri az Egyesült Nemzetektől

BUDAPEST, február 6. (Rádió) A bolgrádi rádió jelentése szerint Tito tábornagy táviratban utasította az Egyesült Nemzetek közgyűlésén résztvevő jugoszláv bizottságot, hogy az Atlanti Charta értelmében kérje Triesztnek Jugoszláviához való csatolását.

A budapesti rádió jelentése szerint Zanolta, a volt fiumei szabadállam kormányzója, jegyzéket intézett a külügyminiszterhelyettesek londoni tanácsához, amelyben kérte, hogy a fiumei szabadállamot állítsák helyre. A jegyzék szerint ezt lehetővé teszi az olasz-jugoszláv rappalói szerződés is.

Mint Rómából jelentik, Pietro Nenni olasz miniszterelnökkelheltette kijelentette, hogy Olaszország a fennszo tanácsot kárpótlással tartozik Jugoszláviának, de szó sem lehet arról, hogy Triesztet csatolják Olaszországtól.

A Dodekanézosz-szigetek jövőjére vonatkozólag Nenni szerint semmiféle ellen-

rész, most megjelent tanrendjébe arról tanuskodik, hogy a Bolyai Tudományegyetem megérte és vállalja időszerű feladatát. A hirdett előadások közt a haladó nézetek, a felvilágosult irrodalma, a román-magyar történelmi kapcsolatok, a jobbágyágtörténet és más, széles néprétegek kérdéseit érintő és tanuló ifjuságnak demokratikus átvételét elősegítő témákra találunk.

A haladó eszmék terjesztése nemcsak az eddig elnyomott tömegeknek társadalmi érvényesítése szempontjából, hanem általános nemzeti szempontból is életkérdés számunkra. A jövőbe való, népi értékeinkhez méltó belleszkedésünk kérdése a nemzetek nagy, nemes versenyében. Magyar és demokrácia szempontból tehát egyaránt öröme nekünk, hogy egyetemünk már első meg-

tét nincs Görögország és Olaszország között. Az olaszok egyébként a fasizták támadásáért kárpótlást kötelesek nyújtani Görögországnak is.

Elitették Fehéroroszország és a Baltikum német megszálló seregeinek parancsnokait

MINSZK, február 6. A Tass-iroda jelentése szerint a Fehéroroszország német megszállóinak háborus bűnügyében folytatott tárgyalást a minszki bíróság befejezte. A bíróság valamennyi vádlottat bűnösnek találta s tizenhárom vádlottat kötél általi halálra, kettőt husz, kettőt pedig tizenöt évi kényszermunkára ítélt.

Befejeződött a Baltikum hóhéralnak rigai pere is. Itt hét német rádiótartó itétek kötél általi halálra.

Amerikai nyilatkozat Franco ellen

PARIS, február 6. A francia kormány bentadási engedélyt adott az emigráns spanyol kormány fejének, José Giralnak.

A spanyol monarchisták vezetői tárgyalásokba kezdtek Don Juan spanyol trónkövetelővel, aki legutóbb Lisszabonba érkezett. A trónkövetelő egyébként összeköttetésbe lépett Franco fivérével is, aki Spanyolországot képviseli a portugál fővárosban.

Washingtoni hír szerint egyébként figyelemreméltó amerikai nyilatkozat hangzott el a Franco-kormányjal való diplomáciai kapcsolatok megszakításáról. Morgenthau volt pénzügyminiszter kijelentette, hogyha az Egyesült Államok kormánya pártolná a francia kormány javaslatát háromhatalmi értekezlet összehívására a Franco-kérdésben, az angol kormány hozzájárulása sem maradna el.

Ha a demokráciák nyíltan beszélnek, Franco napjai meg volnának számlálva — mondotta Morgenthau.

Megválasztották a nemzetközi döntőbírók tagjait

LONDON, február 6. (Radior) A nemzetközi döntőbírók 15 tagját megválasztották. Közük van Killov professor a Szovjetunió képviselőjében. A bíróság a lehető legközelebbi időpontban összejött Hagyva.

nyilvánosával felelősségről tesz bizonyosságot. Bizonyosságot tesz arról, hogy valóban hivatások magasztán álló tanárai mind az egyetem falai között, mind közéletünkben meg fogják vívni harcukat a demokrácia oldalán, eszméi síkon segítve elő népünk építő jellegű életének szabad kibontakozását.

Törvényerőre emelte a jugoszláv nemzetgyűlés az új köztársasági alkotmányt

Tito tábornagy miniszterelnök és hadseregfőparancsnok lett

TITO

BELGRÁD, február 5. A jugoszláv alkotmányozó nemzetgyűlés közfelkiáltással megszavazta az új köztársasági alkotmányt...

titkos szavazással a nép választja és ezeknek a szerveknek a képviselői választóknak felelősek. Fontos része az alkotmánynak az a szakasza...

polgárai teljesen egyformák a törvény előtt és származás, vagyoni állapot, vagy iskolai végzettség senkinek sem biztosít kiváltságokat.

Egy fővárosi hetilap címe

Az ARGUS című fővárosi gazdasági hetilap a magyar kormányhoz azon ajánlatával kapcsolatosan, hogy sóért kenderzárkat szállítana Romániának...

Szálasi és 6 büntőrsa hazaárulásért felel a magyar nép ítélőszéke előtt

BUDAPEST, február 6. Kedden reggel a magyar népbíróság megkezdte Szálasi Ferenc háborús és népelejes bűnperének tárgyalását...

hangzik tovább a vád. Nemzetvezető-sének ideje alatt 14 újabb hadosztályt állított fel, Magyarországnak a háborúba való még fokozottabb belesodrását elősegítette...

szemita tevékenységével foglalkozik. A nemzetvezető „nemzetvezető” és büntetésének tárgyalása előreláthatólag három hetet vesz igénybe.

Megalakult a kolozsmegyei Magyar Népfőiskolai Tanács

Czászár Károly elnök beszédében magyar humanizmust hirdetett. KOLOZSVAR, február 6. A MNSZ kolozsmegyei szervezetének kezdeményezésére szerdán délelőtt széleskörű néprajzi értekezlet zajlott le az EMKE tanácstermében...

A székely főváros újjáépülő gyáiról

nyilatkozik Soós József, a népszerű munkás-polgármester. KOLOZSVAR, február 6. Soós Józseffel, Marosvásárhely polgármesterével tavaly ismerkedtünk meg, amikor az emlékezetes északerdélyi ODA-konferencián öntudatos nyugalommal és izzó hévvel beszélt arról az építőmunkáról, amellyel Marosvásárhely társadalma a várost a fasizta háború romjainál közül kiemelte...

felemelkedését, magyar művelődését, szakképzését és Erdély népének testvériesítését. Az értekezlet után kimondotta a Kolozsmegyei Magyar Népfőiskolai Tanács megajánlását...

APRONIRDETESEK

- TÖKET keresek befektetésre 4-5 milliót. Százalékkal. „Befektetés” jellegre pontos címmel a kiadóba. 18800
SZÖVET és POSZTÓ ványolást vállalunk. Kolozsvár, Pap-utca 36. 18893
ELVESZETT Goldstein Tibor Pap-utca 71 alatti lakos bejelentőlapja és más fontos iratok, kérem a megtalálót, jutalom ellenében adja le Barosvásárhely 12 alá. 18851
ELVESZETT pénzfüzet és iratok fényképekkel együtt az 1-es autóbusszon Monocoron, érvénytelenek. Kérem a becsületes megtalálót, szolgáltatassa vissza jutalom ellenében. Címem: Török Gergely, V. ker., Str. Biberici 2-4. 18834
FIGYELM! Elvesztettem február 6-án a Munkás-mozi 7 órai előadásán összes iratommal Pálgy Adolf névre. A megtaláló juttassa vissza Galamb-utca 41 alá, jutalom ellenében. 18831

Mélységes fájdalommal tudatom drága jó férjem, Fürstner József dr. váratlan igazgató 1946 február 6-án bekövetkezett hirtelen elhunytát.

Fogászok figyelem! Megvénnek teljesen felszerelt rendelőt, esetleg egyes műszereket vagy lábbal hűtő furógépet. Cím a ká-lóban.

